

РЕАЛІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Одним з основних рушійних факторів розвитку діяльності малих підприємств є її фінансове забезпечення. На сьогодні українські банки, що впроваджують програми кредитування Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) і Німецько-Українського фонду (НУФ), є одним з найпотужніших джерел кредитування малих підприємств.

Запроваджуючи все нові схеми кредитування малого і середнього бізнесу, намагаються не відставати від цього процесу й інші вітчизняні банки за рахунок власних коштів.

Також широкого розповсюдження нині набув механізм кредитування малих підприємств через кредитні спілки. Процентні ставки у таких спілках вищі, ніж відсотки за використання банківських кредитів, проте цей механізм дозволяє отримати кредити досить малого розміру, що складно у випадку кредитування в комерційних банках.

Альтернативою мікрокредитування на сьогодні є лізинг, зокрема і фінансовий лізинг. Тобто, якщо підприємцю необхідно отримати кредит для закупівлі транспортних засобів, обладнання та устаткування тощо, він може використати механізм лізингу. Тут необхідно зауважити, що лізингові платежі іноді вищі, ніж відсотки за використання банківського кредиту, разом з тим цей механізм дає можливість отримати необхідний предмет без наявності застави.

Що стосується вирішення проблеми високих відсоткових ставок за користування кредитами була направлена започаткована Законом України “Про Державний бюджет України на 2007 рік” нова бюджетна програма “Часткове відшкодування відсоткових ставок за кредитами суб’єктів малого та середнього бізнесу для реалізації інвестиційних проектів”. Кабінетом Міністрів України затверджено постанову “Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті для часткового відшкодування відсоткових ставок за кредитами, що надаються суб’єктам малого та середнього бізнесу для реалізації інвестиційних проектів”, якою передбачено відшкодування підприємцям суми сплачених відсотків за користування кредитом у розмірі 1,5 облікової ставки Національного банку, що діяла на дату нарахування відсотків, вже у 2008 році ця ставка знизилась до 1,2 облікової ставки. Але цей захід з боку держави спричинив

додаткові сплати до бюджету країни від малих та середніх підприємств у розмірі понад 50 млн. грн. за рік.

Таким чином, можна констатувати, що дана програма має позитивний як фінансовий, так і соціальний ефект.

Узагальнюючи практику фінансово-кредитної підтримки малих підприємств, необхідно підкреслити, що проблема високих відсоткових ставок певним чином вирішується, зокрема й запровадженням програм часткового відшкодування, однак проблемі відсутності у підприємців застави на сьогодні ще приділена недостатня увага.

Одним зі шляхів розв'язання даної проблеми є створення механізму міцних субконтрактних взаємозв'язків між крупними та малими підприємствами для надання гарантій та порук. Запровадження цього механізму дозволить отримувати банківські кредити тим категоріям підприємців, що сьогодні взагалі не мають такої можливості, зокрема підприємцям-початківцям та новоствореним інноваційним підприємствам, а банкам, у свою чергу, надійного клієнта-позичальника. Щоб отримати кредит в банку сьогодні, навіть в умовах фінансової кризи, є досить реальним, це дасть змогу створити повний цикл: отримання гарантії – отримання кредиту – відшкодування відсотків.

Біломістний, О.М. Реалії розвитку фінансово-кредитного забезпечення функціонування малих підприємств [Текст] / О.М. Біломістний // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-13 листопада 2009 р., м. Суми): у 2 т.. – Суми: УАБС НБУ, 2009. – Т. 1. – С. 121-122.